PROIEKT DO PRAWA
O SĄDZIE ZIEMIANSKIM

ARTYKUŁ I.

O mieyſcach Sądu Ziemiańſkiego.

1mo. W Każdym Woiewództwie, Miaſtach Wolnych NN. będzie odtąd Sąd Ziemiańſki Pierwſzey Jnſtancyi oſobny y oddzielny.

2do. W Miaſtach, które odtąd Sądowemi, y które przez powyższy Paragraf za takież na potym wyznaczone zoſtały, Domy Sądowe aktualnie w nich znayduiące ſię, iak dawniey, tak y na przyſzłość do odprawiania Sądów, ſkładu Aktów Ziemiańſkich, y Kancellaryi, użyte być maią; w Miaſtach zaś, gdzieby takowych Domów nie było, Rząd Kraiowy obmyśli Funduſz na wyſtawienie iak nayrychleyſze takowego Domu, a mimo tego, wyznaczy funduſz na utrzymywanie tak dawniey będących, iako nowo wyſtawić ſię maiących Domów Sądowych, które do żadnego partykularnego zamiaru lub mieſzkania od kogożkolwiek używane być nie maią.

3tio. Tenże Rząd Kraiowy obmyśli fundusz na wyſtawienie y utrzymywanie Domów na areszta Cywilne, w ktorychby osoby nieoſiadłe dla beśpieczeńſtwa osób pokrzywdzonych przytrzymane być mogły, iako też w którychby karę oſobiſtą Cywilną wyrokiem Sądu nakazaną dopełniały.

4to Dla opatrzenia beśpieczeńſtwa tak Domów Sądowych y Archiwów w nich będących, iako też Więzień Kommendy Woyſka Rzpltey w Miaſtach Sądowych Konſyſtuiące, ſtraż podług potrzeby dodawać maią, niemniey w czaſie odprawuiących ſię Seſlyi Sądowych, wartę dla Aſſyſtencyi do Jzby Sądowey

 ſzcze-

ſzczególnie, a nigdy do Domów y Mieſzkań Sędziòwſkich, do czego Kommissya Woyſkowa wyda Kommendom potrzebne Jnſtrukcye y Ordynanse.

5to. Beśpieczeńſtwo ogólne, tak dla ſamego Sądu aktualnie odprawuiącego ſię, iako też ſzczególne w mieyscu Sądowym dla oſób Sądowych, oraz Urzędników y Officyaliſtów do Sądu należących waruiemy, a kary w Prawach Cywilnych znayduiące ſię na gwałcicielow beśpieczeńſtwa Sądowego rozciągamy.

ARTYKUŁ II,

O liczbie Sędziów y Zaſtępców Sąd Ziemiańſki ſkładać maiących.

1mo. Każdy Sąd Ziemiańſki ſkładać ſię będzie z Sędziów dziewięciu y trzech Zaſtępców, którzy oprocz obowiązków zaſtępowania Sędziów w przypadkach niżey opisanych ſprawować będą Urzędy Wykonawcze Sądowe.

ARTYKUŁ III.

O mieyscu, czaſie, y sposobie, wybierania Sędziów y Zaſtępców.

1mo. Każdy Sędzia y Zaſtępca obierany będzie w cztery lata na Seymikach N. po których upłynionych, na nowo obranym być może.

2do. Każdy podaiący ſię za Kandydata na Urząd Sędziego lub Zaſtępcy, powinien mieć Poſſeſſyą Dziedziczną przed Rokiem nie wątpliwie nabytą, z któreyby iakikolwiek do Skarbu Rzeczypltey opłacał Podatek, mieć dwadzieścia pięć lat ſkończonych, y nie zoſtawać w aktualney ſłużbie Woyſkowey. Prócz tego, powinien poſiadać wiadomość Prawa Sądowego, na dowod czego, okazać powinien, że był na Urzędzie Deputata, Sędziego, Zaſtępcy, Aſſeſſora *cum voto deciſivo*, Piſarza lub Regenta Sądowego, albo na Urzędzie Kommiſſarza Cywilno-Woyſkowego, albo na Urzędzie Wykonawczym, iak dotąd *Officium Executionum* zwanym.

3tio.

3tio. Choćby zaś kto miał Poſſesſyą Dziedziczną, poſiadał wiadomość Prawa Kraiowego, y nie był ſłużbą Woyſkową zaięty, niemoże być Kandydatem, ieżeliby podpadał ktòreykolwiek z przeſzkòd, w Artykule ſiodmym Prawa o Seymikach wyſzczegòlnionych, albo też mimo nich, gdyby był pod zarzutem przeſtępſtwa karę kryminalną za ſobą ciągnącego, lub gdyby w Sądzie przyzwoitym przekonanym zoſtał o przeſtępſtwo przeciwko obowiązkom Urzędu dawniey ſprawowanego, lub gdyby poddał Maiątek ſwòy pod rozbiòr Wierzycielòw; co iednąk dopòty tylko ma mu przeszkadzać, dopòki od Wierzycielòw zakwitowanym nie będzie. Nakoniec Oyciec y Syn, dway Bracia rodzeni, nie mogą być obrani za Sędziòw y Zaſtępcòw do iednego Sądu, lub ieden z nich na Sędziego, a drugi na *Zaſtępcę*.

4to. Spoſob y czas podawania ſię na Kandydata, ułatwienie obiekcyi względem niemienia Poſſeſſyi w Paragrafie drugim, lub podpadania iakowey przeſzkodzie Prawa w Paragrafie trzecim wymienioney, ſpoſòb ſamey Elekcyi, nayprzòd przez iednomyślność, a gdyby ta nie zachodziła, przez wota ſekretne, wſzyſtko to zachowane być powinno podług przepiſu Prawa o Seymikach w Artykule oſmym, dziesiątym, y 12tym znayduiących ſię.

5to. Po odbytey Elekcyi, obrani Sędziowie y Zaſtępcy, maią być zapiſani y ogłoszeni tym porządkiem pierwſzeńſtwa, iakim iednomyślnością ieden po drugim obranym zoſtał. A gdyby wybòr Sędziow y Zaſtępcòw przez wota ſekretne zachodził, tedy więkſzość kreſek ſtanowić będzie pierwſzeńſtwo, zdarzoney zaś rowności kreſek, na ktòrey mieyſce między Kandydatami naſtępować powinno podług punktu 15. Artykułu 13. Prawa o Seymikach.

6to. Obrani Sędziowie y Zaſtępcy Przyſięgę niżey przepisaną natychmiaſt na Seymikach wykonać powinni.

7mo. Gdyby w przeciągu czteroletniego Urzędowania umarł ktòry Sędzia lub zoſtał Senatorem, Poſłem, Deputatem, Kommiſſarzem Rządowym &c. ma iego mieyſce zaſtąpić pierwſzy z

porządku Zastępca, a na mieysce tego, Sąd Ziemiański ma obrać tym-czasowego Zastępcę, aż do naybliższego Seymiku podług Prawa przypadaiącego, na którym to Seymiku Obywatele innego Sędziego obiorą, podług przepisu Prawa o Seymikach w Artykułach 8. 10. y 12. znayduiących się.

8vo. Ten sam sposób wyboru tymczasowego Zastępcy zachowany być ma, w przypadku, gdyby który z Zastępców w czasie czteroletniego Urzędowania umarł, lub na iaki Urząd postąpił.

9no. Każdy z Sędziów y Zastępców może przed upłynieniem lat czterech złożyć swóy Urząd, a to na Seymiku do wyboru Sędziów y Zastępcow przeznaczonym.

ARTYKUŁ IV.

O wyborze Officyalistow, Assessorow cum voce Consultiva *zasiadać maiących y sług Sądowych.*

1mo. Każdy Sąd Ziemiański mieć będzie Pisarza, Regenta, Prokuratora Sierot, Jnstygatora Sądu, y Woźnych tyle, ileby ich większa lub mnieysza rozległość Woiewodztwa, Ziemi lub Powiatu dla ogólney wygody wymagała nie więcey iednak iak NN.

2do. Podaiący się za Kandydatów do Pisarstwa y Regencyi, maią mieć swoie Possessye przed Rokiem niewątpliwie nabyte, niepowinni zostawać w służbie Woyskowey, y nie podlegać przeszkodom prawnym, iakie względem Sędziów y Zastępców w Artykule 3. pod Paragrafem 3. są wymienione.

3tio. Na Prokuratora Sierot y Jnstygatorów Sądu, mogą być obierani nawet nie maiący Possessyi, byle iednak byli Ludzie dobrey sławy, y nie podpadali żadney z przeszkód Prawa wymienionych w poprzedzaiącym Artykule pod Paragrafem 3. wyiąwszy tylko z niego punkt ostatni.

4to. Woźni mogą bydź iakieykolwiek kondycyi, byle byli ludzmi dobrey wiary, niepodpadali żadnemu zarzutówi

rzutowi karę kryminalną za ſobą ciągnącemu, i umieli czytać i piſać. Warunek ten oſtatni za lat 6. Exekucyą ſwoią wſzędzie mieć powinien.

5to. Regent będzie obierany na Seymikach NN. ſpoſobem o wyborze Sędziów, w Artykule poprzedzaiącym opiſanym.

6to. Równie Prokurator ſierot co lat 4. na Seymikach ma bydź wybierany.

7mo. Piſarz co lat 7. obierany będzie przez Sąd Ziemiańſki, z Sędziow dziewięciu i trzech Zaſtępców złożony przez wota ſekretne, w których gdyby równość kreſek wypadła, Prezyduiący będzie miał moc rozwiązania oney dodaniem od ſiebie drugiey kreſki.

8vo. Równie Inſtygator Sądu obierany będzie co 4. lata przez Sąd Ziemiańſki z Sędziów i Zaſtępców złożony.

9no. Urząd Regenta będzie dożywotni i na iego mieyſce inny obierany bydź nie może, tylko po śmierci, poſtąpieniu, odſtąpieniu, lub odsądzeniu za przewinienie, niemoże iednak Regent poſtąpić, ani odſtąpić, dopóki nie zda ſprawy z urzędowania ſwego, i od Sądu Ziemiańſkiego zakwitowanym nie będzie.

10mo. Regent, iako od Elekcyi na Seymiku zawiſły nie będzie mógł odſtąpić od ſwego Urzędu, tylko przed ſamym przypadnieniem Seymiku, na którym nowi Sędziowie obierani bydź maią, a to przez oświadczenie Sądowi Ziemiańſkiemu na piſmie podane, które to oświadczenie w Protokuł Sądowy wciągnione bydź powinno.

11mo. W przypadku śmierci Regenta, przed przypadnieniem czaſu Seymiku Elekcyi Sędziow i Zaſtępców, Sąd Ziemiańſki ma obrać tymczaſowego Regenta, ktory aż do naybliżſzego Seymiku podług Prawa przypadaiącego, obowiązki do Urzędu tego przywiązane ſprawować powinien.

12mo. Piſarz, Inſtygator Sądu, iako od elekcyi Sądu zawiśli, każdego czaſu mogą oświadczenie odſtąpienia na piſmie Sądowi podać, dopóki iednak od ſprawowania obowiązków ſwych wolnemi nie będą, dopóki inni na ich mieyſ-

ſca obranemi nie zoſtaną, aby zaś ta Elekcya zwleczoną nie była, obowiązkiem będzie Sędziego Prezyduiącego za umówieniem ſię z przytomnemi Sędziami o dniu przyſzłey Elekcyi uwiadomić przez liſty innych Sędziów nie przytomnych i Zaſtępców, niemniey i Publiczność, czyli chcących ubiegać ſię do wakuiących mieyſc, a to przez przybicie obwieſzczenia na drzwiach Domu Sądowego o wydarzonym wakanſie, za nadeyściem dnia Elekcyi zgromadzeni Sędziowie i Zaſtępcy maią obrać na mieyſce wakuiące przez wota ſekretne iednego z Kandydatów podaiących ſię.

13tio. Ten ſam ſpoſób zachowany bydź ma w Elekcyach wſpomnionych Officyaliſtów, w przypadku wakowania ich Urzędu przez śmierć, poſtąpienia, lub oddalenia za przeſtępſtwo.

14to. Każdy Sąd Ziemiańſki będzie miał moc wybierania iednomyślnością, lub większością wotów ſekretnych po czterech Aſſeſſorów *cum voce conſultiva* w Sądzie zaſiadać maiących, a to z młodzieży w Paleſtrze w nauce Prawa ćwiczącey ſię, a po upłynieniu lat 12. z młodzieży maiącey zaświadczenie od ktòrychkolwiek Szkòł głòwnych tego Króleſtwa, o odbytym kurſie nauki Prawa Kraiowego, a takowi Aſſeſſorowie mogą bydź potym wybierani na Sędziów y Zaſtępców.

ARTYKUŁ V.

O Władzy Sądu Ziemiańſkiego.

1mo. Sądy Ziemiańſkie pierwſzey Inſtancyi bądą zawſze gotowe i czuwaiące na oddanie ſprawiedliwości tym, ktòrzy iey potrzebuią, od tych Sądów iść będzie appellacya na Trybunały Głòwne dla każdey Prowincyi bydź maiące, i te Sądy pierwſzey Inſtancyi będą Sądami Ziemiańſkiemi dla Szlachty y wſzyſtkich Właścicielów Ziemſkich z kimkolwiek *in Cauſis Juris & facti.*

ARTYKUŁ

ARTYKUŁ VI.

O Komplecie Sądu Ziemiańſkiego w ſprawach Cywilnych i Kryminalnych.

1mo. W ſprawach wſzelkich Cywilnych, tak prawnych, iako uczynkowych komplet Sądu Ziemiańſkiego ſkładać ſię będzie z oſob trzech.

2do. W ſprawach zaś Kryminalnych komplet Sądu Ziemiańſkiego ſkładać ſię będzie z oſób dziewięciu, to ieſt z wſzyſtkich Sędziow w ſkład Sądu Ziemiańſkiego wchodzących, dopóki Codex Kryminalny wygotowany nie będzie.

ARTYKUŁ VII.

O obowiązkach Sędziów Ziemiańſkich.

1mo. Aby Urząd Sędziowſki ciągle przez cztery lata odbywany nie ſtawał ſię ciężarem dla tych, ktorzy go ſprawować będą, zaczym dogadzaiąc i publiczney potrzebie i intereſſom Obywatelſkim; pracą Sędziów między oſobami do tego Urzędu obranemi podzieloną mieć chcemy w ten ſpoſob:

2do. Oſoby obrane na Seymiku w liczbie dziewięciu za Sędziów, ziechawſzy na rozpoczęcie Sądu dnia 1. Marca po odbytey Elekcyi Urzędników, o ktorey wyżey i odebraney od obranych Przyſiędze na trzy kompleta rozdzielą ſię tak, aby każdy trzy oſoby ſkładały, a to przez wyciągnienie loſów okazać maiących, ktorzy na ktorey Kadencyi zaſiadać maią.

3tio. Podobny rozkład i między Zaſtępcami ma naſtąpić, aby zawſze ieden przy każdym Komplecie znaydował ſię.

4to. Każdy Komplet przez Mieſięcy trzy nie przerwanie ſądzić będzie, pierwſzy zacznie ſwoią pracę od Dnia 1. Marca i na dniu oſtatnim Maia zakończy, drugi od dnia 1. Wrzesnia do dnia oſtatniego Liſtopada ſądzić będzie, trzeci nakoniec od dnia 1. Grudnia aż do oſtatniego Lutego.

5to. Na odpoczynek Sądowy naznaczamy w każdym Roku Miesięcy 3. to iest: Czerwiec, Lipiec i Sierpień.

6to. W czasie tego odpoczynku Sędziowie i Zastępcy mogą oddalić się z mieysc Sądów do domów swoich, tak iednak między sobą ułożą się, aby przez czas trzechmiesięcznego odpoczynku ieden zawsze Sędzia przez dni 10. w mieyscu Sądu znaydował się, a to dla zwołania Kompletu w przypadku zdarzonego gwałtu i przestępstwa beśpieczeństwo publiczne i spokoyność powszechną naruszaiącego.

7mo. Sessye Sądowe będą tylko raz na dzień od godziny 9. ranney do 2. z południa.

8vo. Dni wolne od Sessyi będą, 1. Niedziele i Swięta. 2. Z przyczyny Swiąt Bożego Narodzenia od Dnia 23. Grudnia do dnia 2. Stycznia. 3. Z przyczyny Swiąt Wielkonocnych od Srzody wielkiego tygodnia do Srzody pierwszey po Wielkieynocy. 4. Z przyczyny Zapust od Czwartku przedzapustnego do Czwartku pierwszego w poście. 5. Dzień trzeci Maia. 6. Dni Galowe Dworu. 7. W czasie zwyczaynych Kontraktów Ziemiańskich dni 6. to iest: trzy przed Kontraktami, a tyleż po Kontraktach. 8. Z okazyi przypadaiących Seymików Dni sześć; to iest: trzy dni przed Seymikiem, a tylez po Seymiku.

9no. W inne zaś dni, każdy Sędzia punktualnie na Sessye Sądowe o godzinie Prawem wyższym oznaczoney schodzić się, i na niey aż do skończenia siedzieć obowiązanym będzie.

10mo. Żaden Sędzia, ani podczas sprawy zaczętey, ani w czasie namowy dopóki decyzya sprawy zupełna nienastąpi, wychodzić z Izby Sądowey nie ma.

12mo. Każdy Sąd Ziemiański obowiązany iest co kwartał przesyłać Raporta do Straży. 1mo. Wiele iest spraw ostatecznie i między któremi stronami odsądzonych. 2do. Wiele tych, w których appellacye dopuszczone, a wiele w ktorych niedopuszczone. 3. Wiele spraw ieszcze do rozsądzenia pozostaie. Dla czego sporządzony będzie Protokuł, którego karty liczbą oznaczone

bydź

bydź powinny, i w nim nic innego pisano nie będzie, iak tylko na Sessyi, Dnia NN. Miesiąca NN. sądziła się sprawa NN. z NN, i NN. z NN. o czym własnemi rękami Sędziowie, a po nich Pisarz Protokuł podpiszą, i to czynić maią codziennie.

12mo. Ten Dyaryusz każdemu Obywatelowi, y w każdym czasie nie może bydź broniony do przeyrzenia, i gdyby Obywatel znalazł nie pilność w zasiadaniu swey kolei Sędziów, lub nie codzienne zapisywanie Dyaryuszu, może donieść o tym MinistrowiPieczęci w Straży.

13tio. Sędzia z drugiego Kompletu nie będzie mógł, w czasie cudzego kompletu, przywłaszczać sobie żadney władzy Sądowey, ani do Izby Sądowey w czasie namowy wchodzić, a tym więcey do decyzyi sprawy mięszać się, i dla tego nikt w czasie teyże namowy w Izbie Sądowey naydować się nie będzie mógł, tylko osoby Sądowe Komplet aktualny składaiące, lub przez Sąd do obiaśnienia iakiey kwestyi wołane.

14to. Osoba aktualny Komplet składaiąca nie może bydź z mieysca ruszana, czyli od sądzenia sprawy iakowey wyłączana, tylko w przypadkach: 1mo W swoiey własney sprawie będąc stroną czyniącą. 2do. Będąc od drugiey strony pociągnioną, lub do sprawy iakożkolwiek należącą. 3tio. W sprawach rodziców, braci i dzieci, w takich zdarzeniach nie może Sędzia, ani sam sądzić, ani kogo po swey myśli sadzać, ale do takiey sprawy losem wybrany będzie Sędzia, a to tym sposobem, Imiona z nazwiskami Sędziów tych, którzy w ów czas nie sądzą na kartkach równych napisane i w naczynie włożone będą, a którą kartkę strona sprawę z Sędzią maiąca, lub iey umocowany, albo przyiaciel wyimie, ten Sędzia na rozsądzenie tey sprawy powinien ziechać, a to się ma stać na kilka dni przed przypadaiącą do sądzenia sprawą.

ARTYKUŁ VIII.

O obowiązkach Zaſtępców.

1mo. Gdyby który z Sędziów w czaſie Kompletu dla ſiebie oznaczonego umarł, żachorował, lub z nieuchronney potrzeby za pozwoleniem Izby oddalił ſię, Zaſtępca pod ów czas w mieyſcu Sądu znayduiący ſię mieyſce iego zaſtąpi, i w czaſie tego zaſtępowania wſzyſtkim obowiązkom, które po wyżey dla Sędziów ſą przepiſane podlegać będzie.

2do. Zaſtępcy wykonywać będą Dekreta Sądu Ziemiańſkiego, dla czego oni tylko ſami do ſłuchania Inkwizycyi, expedyowania Ziazdów na gruncie, iako i do exekucyi rzeczy oſądzoney naznaczani i wzywani bydź maią.

3tio. Naznaczenie to niema należeć od prywatnego ſtron uproſzenia, lub podięcia ſię Zaſtępcy ſamego, lecz od Sądu Ziemiańſkiego, i to uważaiąc koley iaka na każdego z Zaſtępców przypadnie, a od którey nic nie powinno wymawiać wyznaczonego, tylko zdarzona choroba, lub aktualne Sędziego zaſtępowanie, bądź też wyłączenie przez ſtronę z powodu zachodzącego między Zaſtępcą i ſtroną Proceſſu przed wprowadzeniem ſprawy rozpoczętego, lub pokrewieńſtwa z drugą ſtroną; dla czego po ogłoſzonym przez Sąd wyroku, ma bydź zaraz przez Prezyduiącego oświadczono ſtronom, który Zaſtępca z kolei wypada, a gdy przeciw niemu żadne z powyżſzych wyłąyzeń nienaſtąpi, ma bydź natychmiaſt wcznaczonym; nigdy zaś więcey Zaſtępców iak iednego do wykonywania Dekretow wyznaczać nie można.

4to. Zaſtępcy Dekreta exekwuiący nie maią nic więcey od ſtron wymagać nad to, co w urządzeniu około tego dla nich wyznaczone będzie.

ARTYKUŁ

ARTYKUŁ IX.

O obowiązkach Piſarza.

1mo. Piſarz iako zaſiadać maiący w Izbie tylko *cum voce consultiva*, we wſzyſtkich materyach Sądowych do rezolucyi Sądu przychodzących zdanie ſwoie rádę tylko, a nie decyzyą zamykaiące, Sądowi otworzy.

2do. Po zapadłey z iednomyślności, lub więkſzości kreſek ſentencyi, zapiſaniu y podpiſaniu oney w Sentencyonarzu, do Piſarza należeć będzie też ſentencyą ſtronom natychmiaſt ogłoſić, a naſtępnie do niey ſtron wnioſki, dowody i odwody przyłączyć y Dekret tym ſpoſobem ułożony Sądowi całemu, w ſprawach mnieyſzych w przeciągu dni trzech, a w większych w tygodniu iednym przeczytać, a przez Sąd przyięty w Protokuł Sądowy wciągnąć.

3tio. Piſarz zapiſywać będzie codziennie w Protokułach bytność każdego Sędziego na Seſſyi, godzinę ſpoźnionego przyiścia, lub wczeſnego wyiścia: a to dla dowodu z czyiey przyczyny oddanie ſprawiedliwości zwleczone, lub zerwane zoſtało.

4to. Piſarz nie będzie mógł odmówić ſtronie żądaiącey iakiegokolwiek Extraktu, bądź Tranzakcyi, bądź Dekretu, a nakoniec i ſamey ſentencyi w ſprawie zapadłey, choćby rozpiſaney.

5to. Piſarz z mieyſca Sądu oddalać ſię nie powinin, tylko w przypadku choroby i nieuchronney potrzeby, a to nieinaczey tylko za pozwoleniem Sądu.

ARTYKUŁ X.

O Regencie,

1mo. Regent mieć będzie szczegulnieyszy dozor nie tylko nad Archivum, Kancellaryą, ale i osobami w Kancellaryi iego pracuiącemi, tak względem czynności ich w Kancellaryi, iako i względem obyczaiów, przeto obowiązkiem iego będzie niedopełniaiących swych powinności napominać, nie poprawuiących się za doniesieniem Sądowi z Kancellaryi oddalać.

2do. Regent zastępować będzie Pisarza w czasie choroby, lub oddalenia się iego za pozwoleniem Izby, a w ten czas wszystkie obowiązki dla Pisarza przepisane dopełniać powinien.

3tio. Wpisywać będzie w Protokuł osobny Dzieła Exekucyi Dekretów przez Zastępców wykonywane i do Sądu przez nich z podpisem oddawane.

4to. Zgoła co tylko do bespiecznego i porządnego utrzymywania Archivum Ziemiańskiego należy, wszystko tó obowiązkiem będzie Regenta.

ARTYKUŁ XI.

O Prokuratorze Sierot.

1mo. Stawać i bronić będzie wszelkich spraw sierot i prawdziwie ubogich ludzi, a to za zleceniem Sądu.

1do. Stawać i bronić będzie wszelkich Przestępców Publicznych y Więźniów, czyli na szczególne kogo doniesienie, czyli na oskarżenie Instygatora Sądowego, za Rezolucyą Sądu osadzonych.

ARTY-

ARTYKUŁ XII.

O Inſtygatorze Sądu.

1mo. Przeſtrzegać będzie beſpieczeńſtwa Sądowego, y czynić prawnie przeciw gwałcicielom onego.

2do. Donoſić ma Sądowi o przeſtępſtwach w obrębie Sądu Ziemiańſkiego przez Oſoby Stanu Szlacheckiego, lub na gruncie Ziemiańſkim popełnionych, y czynić przeciwko nim prawnie z nakazu Sądu.

3tio. Pełnić ma wſzelkie rozkazy Sądu tak względem wyroków Sądowych, iako też do pilnowania Exekucyi rozrządzeń tegoż Sądu.

ARTYKUŁ XIII.

O Woźnych.

1mo. Roznoſić będą wſzelkie Rozkazy y Rezolucye Sądowe, y kłaść bądź na Dobrach, bądź do rąk Oſobom do Sądu pociągnionym oddawać, oraz o takowym położeniu zeznania, czynić, a to podług ogólnego w Proceſsie urządzenia.

2do. Pilnować maią, ażeby w czaſie namowy nikt do Jzby Sądowey nie wchodził.

3tio. Wſzelkie rozkazy Jzby Piſarza y Regenta z poſłuszeńſtwem wykonywać.

Rota Przyſięgi Sędziego.

„Ja N. przyſięgam &c. iż ſpory „między ſtronami do Sądu przychodzące, według Prawa piſanego, y „według Dowodów w Sądzie złożonych, ſprawiedliwie ſądzić będę, żadney ſtronie w ſporach Sądowych „będącey, rady dawać niebędę, darów „żadnych, ani przez ſiebie, ani przez „inne oſoby od ſtron ſądzących ſię „pod żadnym pozorem ani przed ſpra-

„wą, ani w czaſie ſprawy, ani po
„ſprawie nieprzyimę, ſekretu Jzby
„nie wydam, y w całym ciągu Urzę-
„dowania moiego Boga maiąc przed
„oczyma, podług ſumnienia mego, ni-
„czym nie uwodząc ſię, zdanie moie
„w każdey ſprawie dawać będę; tak
„mi Panie Boże dopomoż &c.„

Rota Przyſięgi Zaſtępcy.

„Ja N. przyſięgam &c. iż w Spra-
„wach, ktòre mi z obowiązku Urzę-
„du mego ſądzić przyidzie, ſpory
„między ſtronami do Sądu przycho-
„dzącemi, według Prawa piſanego, y
„dowodów ſtron rozſądzać będę, ża-
„dney ſtronie w ſporach Sądowych
„rady dawać nie będę, darów żadnych,
„ani przed, ani po ſprawie, ani w cza-
„ſie ſprawy, bądź przez ſiebie, bądź
„przez inne oſoby pod żadnym pre-
„textem nieprzyimę, Sekretu Jzby
„nie wydam, wykonywanie Dekretów
„y innych Sądowych Rezolucyi po-
„dług Prawa y przepisu tychże De-
„kretòw zachowam ſię, zapłaty od
„takowych czynności taką tylko, ia-
„ka przez Prawo ieſt uſtanowiona
„więkſzey ani wymagaiąc, ani dobro-
„wolnie oſiarowaney przyimuiąc, kon-
„tentować ſię będę; w całym Urzę-
„dowaniu moim ſamego Boga przed
„oczyma maiąc, Prawo y przepiſy
„Jego za prawidło mieć będę; tak mi
„Panie Boże dopomoż &c.„

Rota Przyſięgi Pisarza.

„Ja N. przyſięgam &c. iako obo-
„wiązkòw Urzędu mego ninieyſzym
„Prawem opisanych, ściśle dopełniać
„będę, y wſzyſtkie ſtron ſpory wnie-
„ſienia y dowody pilnie zważać y w
„nich podług Prawa piſanego y do-
„wodów w Sądzie złożonych dora-
„dzać, wſzyſtkie Rezolucye Sądòwe
„tak iak z iednomyślności lub wię-

„kſzo-

„kſzości zdań wypadną, w Protokuł
„wciągać, podług nich Dekreta ukła-
„dać, oraz Tranzakcye, czyli przed
„ſamym Sądem, czyli mimo Sądu, po-
„dług rodzaiu ich przedemną ſamym
„zeznawane, nie inaczey, tylko po-
„dług woli y życzenia ſtron zapiſy-
„wać, y one z Protokułów tak, iak
„ſą zapisane, ſtronom żądaiącym bez
„wſzelkich trudności y przewłok wy-
„dawać, nad wyznaczoną prawem o-
„płatę, ani większey wymagać, ani
„dobrowolnie ofiarowaney przyimo-
„wać nie będę, ſekretu Jzby nie wy-
„dam, żadney ſtronie prawuiącey ſię,
„rady dawać nie będę, zgoła w ca-
„łym Urzędowaniu moim ſamego Bo-
„ga przed oczyma maiąc, Prawa y
„przepiſy Jego za prawidło mieć
„będę, tak mi Panie Boże dopo-
„moż &c. „

Rota Przyſięgi Regenta.

„Ja N. przyſięgam &c. iako po-
„winności Urzędu mego ninieyſzym
„Prawem przepiſanych, wiernie y pil-
„nie dopełniać będę, a gdy do zaſtę-
„powania Piſarza w przypadkach
„tymże Prawem wyſzczególnionych
„wezwany zoſtanę, wſzyſtkie powin-
„ności, które dla niego, tak w tym
„Prawie, iako y Przyſiędze ſą wyra-
„żone dopełnię, wſzyſtkie zlecenia od
„Sądu mnie dane uſkutecznię y o-
„nym poſłuſznym będę, nad wyzna-
„czoną Prawem opłatę, większey
„wyciągać, ani dobrowolnie nawet
„ofiarowaney przyimować nie będę,
„y w całym Urzędowaniu Prawo y
„przepiſy iego za prawidło mieć bę-
„dę, co wſzyſtko obowięzuię ſię do-
„pełnić, pod odpowiedzią z oſoby y
„maiątku mego, tak mi P. Boże do-
„pomoż &c. „

Rota Przyſięgi Prokuratora Sieroc[...] y Inſtygatora Sądu.

„ Ja N. Przyſięgam &c. iako Sądo„wi we wſzyſtkich nakazach do mnie „ściągaiących ſię, poſłuszny będę, też „nakazy y Rezolucye Sądowe dopeł„nię y uſkutecznię, oraz wſzelkie o„bowiązki nininieyſzym Prawem dla „Urzędu mego przepiſane, y do nie„go przywiązane, wykonywać iak „nayściśley będę, tak mi P. Boże do„pomoż &c. „

Rota Przyſięgi Woźnych.

„ Ja N. Przyſięgam &c. iako Sądo„wi we wſzyſtkich Jego rozkazach „do mnie ściągaiących ſię poſłuſzny „będę, też rozkazy y Rezolucye Są„dowe mnie do położenia lub oznay„mienia ſtronom zlecone, tymże „ſtronom oddawać y do naybliźſzey „ich wiadomości, iaka tylko z mey „ſtrony dopełniona być może dono„ſić, oraz zeznania położonych y „oznaymionych naywierniey bez ża„dney przewłoki czynić, opłaty wię„kſzey nad wyznaczoną prawem, od „ſtron wymagać, ani iey nawet do„browolnie ofiarowaney przyimować, „zgoła wſzyſtkie powinności niniey„ſzym Prawem przepiſane, nayściśley „dopełniać pod odpowiedzią Sądowi „z Oſoby y maiątku mego obowią„żuię ſię, tak mi Panie Boże dopo„moż &c. „